

Q.P. Code : 40893

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer **any five** questions, selecting not more than **three** from any section.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Answer to both the sections should be written in the same answer book.

SECTION - I

1. Explain **any two** :- **20**
  - (a) Comparative cost in money terms.
  - (b) Factor endowment theory of international trade.
  - (c) Leontieff paradox
2. Discuss **any two** :- **20**
  - (a) Factors affecting international capital mobility.
  - (b) Wage-convergence.
  - (c) Forms of foreign capital.
3. Examine **any two** : **20**
  - (a) Need for protection for developing countries.
  - (b) Import-substitution growth strategy.
  - (c) TRIPS and GATS.
4. Attempt **any two** : **20**
  - (a) Discuss the theory of optimum.
  - (b) Examine the effects of custom union.
  - (c) Explain different types of 'Non – tariff barriers'.

SECTION - II

5. Explain **any two** :- **20**
  - (a) Structure of balance of payments.
  - (b) Causes of disequilibrium in balance of payments.
  - (c) Monetary methods to correct deficit in balance of payments.
6. Examine **any two** : **20**
  - (a) Functions of foreign exchange market.
  - (b) Balance of payment theory of exchange rate.
  - (c) Spot and forward exchange rates.
7. Discuss **any two** : **20**
  - (a) Merits and demerits of flexible exchange rate.
  - (b) Role of IMF in international liquidity.
  - (c) Causes of southeast Asian Currency Crisis.

8. Attempt any two :
- (a) Discuss the benefits of economic integration.
  - (b) Examine the working of 'SAARC'.
  - (c) Write a note on 'NAFTA'
-

20

Q.P. Code : 40893

[वेळ: 3 तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. प्रत्येक विभागातील तीनपेक्षा अधिक प्रश्न न निवडता, एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग I

१. चर्चा करा. (फक्त दोन) २०
अ) पैशाच्या संदर्भातील तौलनिक खर्च सिद्धांत
ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक घटक विपुलतेचा सिद्धांत
क) लिऑन्टीफ विरोधाभास
२. स्पष्ट करा. (फक्त दोन) २०
अ) आंतरराष्ट्रीय भांडवल गतिक्रमतेच्या हालचालींवर परिणाम करणारे घटक
ब) वेतन-अभिसरण
क) परकीय भांडवलाचे प्रकार
३. अभ्यासा (फक्त दोन) २०
अ) विकसनशील देशांसाठी संरक्षण धोरणाची आवश्यकता
ब) आयात-पर्यायी व्यूह रचना
क) ट्रिप्स आणि गॅट्स (बौद्धिक संपदा आणि व्यापार सेवाविषयीचा सामान्य करार)
४. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
अ) पर्याप्त प्रशुल्क सिद्धांताची चर्चा करा.
ब) जकात संघाचे परिणाम अभ्यासा
क) “बिगर जकात बंधनाचे प्रकार” यावर चर्चा करा.

विभाग II

५. चर्चा करा – फक्त दोन २०
अ) व्यवहार तोलाची रचना
ब) प्रतिकूल व्यवहार तोलाची कारणे
क) प्रतिकूल व्यवहारतोल दुरुस्त करण्याच्या मौद्रिक पद्धती
६. अभ्यासा (फक्त दोन) २०
अ) परकीय चलन बाजाराची कार्ये
ब) विनिमय दराविषयक व्यवहार तोलाचा सिद्धांत
क) हजर आणि वायदा विनिमय दर

Q.P. Code : 40893

७. चर्चा करा (फक्त दोन) २०

- अ) बदलत्या विनिमय दराच्या गुण-दोषांची चर्चा करा.
- ब) आंतरराष्ट्रीय तरलतेतील नाणेनिधीची (IMF) भूमिका
- क) पूर्व आशियाई चलन आरिष्टाची कारणे

८. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०

- अ) आर्थिक एकात्मिककरणाचे फायदे स्पष्ट करा.
- ब) सार्कच्या कार्यपद्धतीचे परिक्षण करा.
- क) 'नाफता' वर टीपा लिहा.

*****